Ruh Rabbimin emrindedir

Salih Sütlüoğlu: “Ruh nedir? Mahlûk mudur, yani yaratılmış mıdır, değil midir? Ruhun özü ve hakikati nedir?”

Ruhun ne olduğu Resûlullah Efendimiz’e (asm) sorulmuş; Allah Resulü (asm) soruyu vahye havale etmiş ve Cenâb-ı Hak’tan şu vahiy gelmiştir: “Sana ruhtan sorarlar. De ki: Ruh Rabb’imin emrindendir. Size o ilimden ancak az bir şey verilmiştir.” 1

Bize ruh bilgisinden az bir şey verildiği bildirildiğine göre, ruhla ilgili ulaşabildiğimiz bilgilerin çok fazla olmadığını başta teslim edelim. Yukarıdaki âyeti tefsir ederken ruhun tanımı üzerinde önemle duran Bedîüzzaman Saîd Nursî (ra), der ki: “Ruh; zihayat, zîşuur, nuranî, vücûd-u haricî giydirilmiş, cami, hakîkattar, külliyet kesb etmeye müstaid bir kânun-u emridir.” 2

Tanımdan yürümeye çalışalım: Ruh hayat sahibidir. Ruh şuur sahibidir. Ruh nuranîdir. Ruha vücûd-u haricî giydirilmiştir. Yani, bu ilâhî emre, haricî bir hüviyet ve mahiyet kazandırılmıştır, hususî bir kapsamlılık ve bütünlük verilmiştir.

Burada, “haricî vücut” kavramı içinde meleklerin her birinin ayrı özelliklere sahip olduğunu, cinlerin her birinin müstakil mahiyetinin bulunduğunu ve insanların her birinin hususî birer hüviyete sahip olduğunu anlamak mümkün. Her bir insana dünyaya gelişinde giydirilen, dünyadan gidişinde soyulan ve Kıyamet Günü tekrar giydirileceği vaad olunan vücut gömleğini bu “haricî vücud” kavramı içinde düşünmemelidir. Çünkü bu cismanî vücut ayrı bir lütuftur; dünyaya ve kıyamete mahsus bir gömlektir; ölümle soyulduğunda ruh yine latîf cildi ve misâlî bedeni içinde dünyâdan berzâh âlemine ayrılır.3

Bedîüzzaman’ın tanımına göre, ruh camidir; yani, derinlik ve bütünlük sahibidir; geniştir, kapsamlıdır, Cenâb-ı Hakkın ekser isimlerine mazhardır, hadsiz lâtîfeleri ve duyguları bünyesinde barındırır, bir küçük âlem gibidir, cismâniyetle birleştiğinde kâinatın bir fihristesi ve özeti mahiyetindedir.4

Yine Üstad Bedîüzzaman’ın tarifinden hareket ettiğimizde görürüz ki: Rûh hakîkattardır; yani varlığı doğrudan Allah’ın emrine dayanır; sebep olan-sebep

olunan ilişkisi olmadan her rûh doğrudan doğruya kendi Hâlık-ı Kerîm'inin, kendi Sâni-i Hakîm'inin emir ve irâdesinden gelmiştir. Hayal değildir. Rü'yâ değildir. Efsane değildir. Mitolojik bir unsur değildir. Allah'ın emrine istinad eden hakikî bir vücuda ve varlığa sahiptir.

Keza, ruh, külliyet kesb etmeye müstaiddir; yani, dar kafesine sığmaz o, kabına sığmaz, gömleğini yırtar, toprağını yarar, bütün kâinatı ardına alır, sadece kâinatın Sahibine muhatap ve müteveccih olur, sadece kâinatın Sahibine yönelmekle huzur bulur; Allah'ın mülkünde sınır tanımaz, hudud tanımaz; bir inkişaf etti mi, bir açıldı mı, bir uçtu mu yıldızlar, güneşler, ulvî âlemler ona dar gelir.5

Nihayet ruh, âyetin de bildirdiği gibi, kânun-u emridir; yani Cenâb-ı Hakkın emrinden gelmiş bir kânundur, bir namustur, bir paket programdır, bir hususî versiyondur, bir mahsus tabiattır; bir büyük hakikatin çekirdeği, nüvesi ve özüdür.

Melekler de ruhanî varlıklardır. Kur'ân'ın, Hazret-i Cebrail (as) için "Ruh" 6, "Rûhu'l-Emin" 7, "Rûhu'l-Kudüs" 8 gibi saygı ve ihtiram ifadeleri kullanmış olması Hazret-i Cebrail'in (as) vazife ve makamının üstünlüğünü göstermekle beraber, mahiyet olarak da ruhanî olduğunu gösterir.

Ruh, Allah'tan bir emirdir. Allah'ın "Âmir", "Mürîd","Muhyî", "Alîm", "Kadîr", "Hakîm", "Semî'", "Basîr" gibi isimlerin ve bilemediğimiz bir çok Esmâ'nın mazharıdır. Yaratılmış bir hakikattir.9

Ruh, ait olduğu varlığı kimlik ve kişilik olarak niteler. İnsan ruhunun vazifesi Cenâb-ı Allah'a iradesiyle ve şuuruyla olarak kulluk yapmaktır. Cenâb-ı Allah kuluna dilediği kadar yaşama süresi verir, dilediği an kulunun ruhunu teslim alır. Kul Azrail'in eliyle berzah âlemine gittiğinde, istese de, istemese de Cenâb-ı Allah'a teslim olmuş olur.

Dipnotlar

1- İsrâ Sûresi, 17/85.

2- Sözler, S.478.

3- a.g.e. S.478.

4- Sünûhât, S. 15.

5- Lem'alar, S. 238.

6- Kadir Sûresi, 97/4.

7- Şuara Sûresi, 26/193.

8- Bakara Sûresi, 2/87, 253; Mâide Sûresi, 5/110; Nahl Sûresi,16/102.

9- Barla Lâhikası, s. 141.